

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 29 октомври 2021 година, врз основа на примена жалба од Сеадин Ејупи, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Тетова Сот“, со текстот насловен „Mega skandal: Komuna e Gostivarit i lëshon 9 milion euro një firme nga Tetova (dokument) / (Мегаскандал: Општина Гостивар уплатува 9 милиони евра на една фирма од Тетово (документ)“, го прекрши Кодексот на новинарите на Македонија во членовите 1 и 14.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 22 октомври 2021 година, адвокат Сеадин Ејупи, во својство на овластен правен застапник на Општина Гостивар, поднесе жалба за текстот со наслов „Mega skandal: Komuna e Gostivarit i lëshon 9 milion euro një firme nga Tetova (dokument) / (Мегаскандал: Општина Гостивар уплатува 9 милиони евра на една фирма од Тетово (документ)“, објавен на 22 октомври 2021 година, на интернет – порталот „Тетова Сот“ (www.tetovasot.com).

Во поднесена жалба се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, незастапена втора страна, мешање на факти и мислење, вест и коментар.

Дополнително, жалителот смета дека наводите во веста дека Општина Гостивар со градоначалникот д-р Арбен Таравари склучила договор вреден 9 милиони евра со правното лице Акуа Инженеринг Аге ДООЕЛ увоз извоз од Тетово се неточни и дека не се засновани на закон. Ејупи додава дека во текстот не е пренесена изјава ниту од Општина Гостивар, ниту од правното лице Акуа Инженеринг Аге ДООЕЛ увоз извоз, што претставувало сериозна повреда на законот.

„Со оглед на законот во сила, порталот мораше да стапи во контакт со двете страни кои ги спомена и кои ги обвини и за кои измислува“, се вели, меѓу другото, во поднесената претставка.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Тетова Сот“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Медиумот не одговори на наводите на жалителот.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 14.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа

треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 14: „Известувањето од политичките процеси, посебно од изборите, треба да биде непристрасно и избалансирано. Новинарот мора да обезбеди професионална дистанца од политичките субјекти“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 29 октомври 2021 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина. Најпрво, заклучија дека не можат и немаат право да ги утврдуваат фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да утврдува дали се почитуваат етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Текстот е целосно преземен од друг медиум. Сите тврдења се засноваат на документи од Бирото за јавни набавки, кои наводно откриваат „голем скандал“ за коруптивни тендери во Општина Гостивар. Во фокусот на веста се наводите дека повеќе наместени тендери во вредност од 9 милиони евра биле поврзани само со една градежна фирма од Тетово, ангажирана за изградба на улици и канализациски и водоводни проекти, а дека милионска сума од буџетот на Општина Гостивар била злоупотребена за финансирање на политичка партија, чиј генерален секретар е, Арбен Таравари, актуелен градоначалник на Гостивар.

Став на Комисијата за жалби е дека новинарскиот производ е едностран, шпелулативен и дека недостигаат повеќе значајни аспекти на темата. Новинарот не обезбедил доволно аргументи за да го оправда насловот кој навестува „мегаскандал“. Употребени се само ‘принт скрин’ фотографии, без наведување на линкови до оригиналните набавки и договори. Без да навлегува во анализа на точноста на прикажаните документи и бројки, Комисијата оцени дека текстот на „Тетова Сот“ е нецелосен и не нуди објективна информација. Ова уште повеќе што во содржината се изнесени сериозни обвинувања, кои медиумот морал да ги поткрепи со дополнителни и веродостојни аргументи, наместо да смета дека е доволно само да ја преземе содржината и да цитира друг медиум. Медиумите се одговорни и за искажаното во другите медиуми, зашто со нивното објавување таквите содржини добиваат јавност и не ги амнестираат новинарите од одговорност.

При преземеање и реобјавување на туѓи содржини медиумите мораат да покажат резерва и сомнеж и затоа се обврзани да ги проверат информациите колку што е можно повеќе, за да ја избегнат опасноста од манипулации и дезинформирање на јавноста. Тоа интернет - порталот лесно можел да го направи доколку побарал став од институциите и лицата кои се посочени во текстот, како Општина Гостивар, градоначалникот Арбен Таравари, Општина Врапчиште, ЈП Комуналец или фирмата „Акуа Инженеринг“, кои се наведени дека биле инволвирани во случај со сомнителни тендери.

На тој начин, медиумот ќе обезбедел многу појасна и пообјективна слика на темата и ќе го испочитувал основното новинарско правило да се побара став од засегнатите страни.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, чија отстапка особено е нагласена во следните две реченици:

„Општина Гостивар на чело со Арбен Таравари ја тресе голем скандал. Коруптивни тендери во вредност од 9 милиони евра и сите поврзани со една фирма од Тетово, ги продлабочија сомнежите дека се работи за наместени и корумпирани тендери, покажува истражувањето направено со информации од јавен карактер од страна на Министерството за Финансии и Бирото за јавни набавки, пишува tokasot.“

„Почнувајќи од сомнежите за коруптивни договори, се очекува Фиансиската Полиција и Обвинителството да ги започнат истрагите за да ги откријат злоупотребите.“

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика. Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора. Јавниот интерес, сам по себе, повлекува обврска да се прошири темата и да се открие дали навистина несоодветно се трошеле буџетски средства, наместо, како во случајов, само да се наведат сумите и да се изрази сомнеж.

Во продолжение, членовите на Комисијата во текстот препознаа и елементи на политичка заднина, зашто содржината е објавена во екот на предизборната кампања, односно непосредно пред вториот круг од локалните избори, на кои кандидат е и градоначалникот на Општина Гостивар, Арбен Таравари. Таквиот приод се коси и со **членот 14** од Кодексот на новинарите, според кој известувањето од политичките процеси, посебно од изборите, треба да биде непристрасно и избалансирано. Таквата отстапка е забележлива во завршниот дел од текстот:

„Неофициално, 9те милиони евра од буџетот на Гостивар се злоупотребени за финасирање на политичкиот субјект на Арбен Таравари и Зијадин Села.“

На крајот, Комисијата констатираше дека оспорениот текст е отстранет од веб-страницата на „Тетова Сот“, што меѓу другото, наметнува впечаток дека медиумот можеби ги воочил пропустите во содржината.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова Илиеска, Ердџан Ахмет и Димитар Мицев.

Се обврзува интернет - порталот „Тетовасот.ком“ (www.tetovasot.com), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

